

СИЛАБУС курсу
«Антимонопольно-конкурентне законодавство»
2024-2025 навчального року

Назва курсу	Антимонопольно-конкурентне законодавство
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра господарського права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 081 Право Галузь знань 08 Право
Форма навчання	Денна, заочна
Викладачі курсу	Вашкович Вікторія Валеріївна, кандидат юридичних наук Рошканюк Вадим Михайлович, кандидат юридичних наук
Посилання на робочу програму	
Коротка анотація курсу	Курс «Антимонопольно-конкурентне законодавство і» є вибірковою дисципліною для здобуття другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня магістра зі спеціальності 081 Право, яка викладається в 1-му семестрі в обсязі трьох кредитів ECTS. Обсяг курсу становить 10 годин лекційних, 10 годин семінарських, 70 годин самостійної роботи.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Антимонопольно-конкурентне законодавство» є отримання студентом теоретичних знань про ознайомлення студентів із основами правового регулювання економічної конкуренції в Україні, а також вивчення процедур, пов'язаних із одержання згоди на узгоджені дії (концентрацію) суб'єктів господарювання та реалізацією заходів юридичної відповідальності за вчинення порушень антимонопольно-конкурентного законодавства. У зв'язку із цим передбачається: ознайомлення студентів з економічними науковими розробками теорій конкуренції і монополії; з'ясування правової природи законодавства про захист економічної конкуренції; вивчення особливостей правового статусу антимонопольних органів України; юридичний аналіз конкретних складів правопорушень законодавства про захист економічної конкуренції та в сфері недобросовісної конкуренції; здійснення правового аналізу відповідальності за порушення законодавства про

	захист економічної конкуренції; характеристика процесуальних засад охорони та захисту добросовісної конкуренції. тощо
Очікувані результати навчання	<p>Здійснювати збір, порівняння та аналіз матеріалів з різних джерел</p> <p>Формулювати власні обгрунтовані судження на основі аналізу відомої проблематики</p> <p>Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи ситуацію чи проблему</p> <p>Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми</p> <p>Належним чином використовувати ту інформацію, яку отримано з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності</p> <p>Демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових теорій, доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;</p> <p>Вміти на базовому рівні здійснювати нормотворчу, правотворчу та правозастосовчу діяльність, професійний огляд та аналіз судової практики;</p> <p>Застосовувати набуті знання та навички у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обгрунтовані правові висновки;</p> <p>Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>
Ключові слова	Монополія, конкуренція, антимонопольний комітет
Теми	<p>Тема 1. Економіко – правова характеристика конкуренції</p> <p>Тема 2. Конкурентне право в правовій системі України</p> <p>Тема 3. Державне регулювання конкурентних відносин</p> <p>Тема 4. Правове забезпечення добросовісної конкуренції в Україні</p> <p>Тема 5. Обмежувальні практики в конкуренції</p> <p>Тема 6. Правове регулювання контролю за концентрацією</p> <p>Тема 7. Публічні закупівлі як основа розвитку конкуренції на ринках товарів, робіт і послуг</p> <p>Тема 8. Захист від недобросовісної конкуренції</p> <p>Тема 9. Державна допомога суб'єктам господарювання</p> <p>Тема 10. Інституційні умови та правове забезпечення захисту економічної конкуренції на фондовому ринку України</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік за підсумками семестру
Навчальні методики	Лекції, презентації, обговорення актуальних питань, наукові дискусії за результатами представленого есе.
Оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за роботу на семінарських заняттях: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50; • захист підготовленого есе перед аудиторією: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 <p>Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюється за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим

	<p>матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується органів публічної адміністрації, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та вільно їх висловлювати.</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки. - оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується органів публічної адміністрації, може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою; - оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення. - оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. - оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного
--	---

	<p>програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізу інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації.
<p>Орієнтовні питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які нормативно – правові акти вплинули на історію становлення корпоративного права? 2. Назвіть представників економічної науки, роботи яких найбільше вплинули на розвиток поняття про конкуренцію? 3. Визначте коло учасників відносин економічної конкуренції. 4. Назвіть функції економічної конкуренції. 5. Розкрийте співвідношення понять «конкуренція» та «монополія». 6. Розкрийте розуміння конкурентного права у законодавстві зарубіжних країн. 7. Назвіть основні завдання регулювання і забезпечення економічної конкуренції за участю суб'єктів ринку. 8. наведіть визначення конкурентного права як підгалузі господарського права та розкрийте його структуру. 9. Назвіть загальні принципи господарського права, що застосовуються в крнкурентних відносинах. 10. Чим передбачено визначення правил конкуренції в Україні? 11. Які принципи дають змогу забезпечити економічну конкуренцію? 12. Зазначте особливості правових заборону сфері економічної конкуренції. 13. Назвіть засоби відповідальності у сфері економічної конкуренції. 14. Охарактеризуйте юридичні санкції, що застосовуються за порушення правил конкуренції. 15. Що є об'єктом державного регулювання конкурентних відносин? 16. В яких формах здійснюється державне регулювання конкурентних відносин? 17. Чим зумовлені особливості правового статусу АМК України? 18. Назвіть основні повноваження АМК України у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства по захист економічної конкуренції. 19. Визначте поняття «державне регулювання підтримки добросовісної конкуренції» та наведіть основні напрями підтримки суб'єктів господарювання, характерні для України. 20. Що таке адвокатування конкуренції? Визначте місце і значення адвокатування конкуренції для розвитку конкурентних відносин. 21. Назвіть активних учасників адвокатування конкуренції. 22. Яке значення, на вашу думку, для розвитку конкуренції в Україні має розширення сфери саморегулювання та співрегулювання господарської діяльності?

	<p>23. Що таке конкурентний комплайнс?</p> <p>24. Дайте визначення антиконкурентних узгоджених дій.</p> <p>25. Назвіть види антиконкурентних узгоджених дій та їх відмінності.</p> <p>26. Зазначте форми колективної монополістичної діяльності.</p> <p>27. У чому полягає різниця у розумінні антиконкурентних узгоджених дій в Україні та країнах ЄС?</p> <p>28. Надайте визначення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління та контролю.</p> <p>29. Дайте характеристику держаної допомоги як джерела антиконкурентних дій державних органів.</p> <p>30. У чому полягає сутність природних монополій?</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1996. № 30. Ст. 141. 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Прийнятий 7 грудня 1984 р. <i>Відомості Верховної Ради Української РСР</i>. 1984. додаток до № 51. Ст.1122. 3. Господарський процесуальний кодекс України. Прийнятий 6 листопада 1991р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1992. № 6. Ст. 56. 4. Кримінальний кодекс України. Прийнятий 5 квітня 2001 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 25—26. Ст. 131. 5. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2003. № 40– 44. Ст. 356. 6. Господарський кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2003. № 18 – 22. Ст. 144. 7. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1993. № 50. Ст. 472. 8. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1996. № 36. Ст. 164. 9. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 12. Ст. 64. 10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2000. № 30. Ст. 238. 11. Про рекламу: Закон України від 03 липня 1996 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1996. № 39. Ст. 181. 12. Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 219. <i>Офіційний вісник України</i>. 2002. № 9. Ст. 405. 13. Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України: Затв. наказом АМК України від 23.02.01 № 32-р 14. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Затв. розпорядженням АМК України від 05.03.02 № 49-Р 15. Правила розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в Україні (Правила розгляду справ): Затв. наказом АМК України від 19.02.94 № 5 16. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції: Затв. розпорядженням АМК України від 25.12.01 № 182-р 17. Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету

- України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію): Затв. розпорядженням АМК України від 19.02.02 № 33-Р
18. Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання (Положення про узгоджені дії): Затв. розпорядженням АМК України від 12.02.02 № 26-р
  19. Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання: Затв. розпорядженням АМК України 12.02.02 № 27-р
  20. Про практику Верховного Суду України у справах зі спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції (Інформ. лист ВГСУ від 29.10.03 у справі № 01-8/1335). *Вісник господарського судочинства*. 2004. № 1.
  21. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): Лист Вищого господарського суду від 03.12.04 № 04-5/3180.
  22. Бакалінська О.О. Конкурентне право : навч. посіб. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К. : КНТЕУ, 2010. 387 с.
  23. Валітов С.С. Конкурентне право України. Навчальний посібник. К.: «Юрінком Інтер», 2006. 432 с.
  24. Дахно І.І. Антимонопольне право. Курс лекцій. К.: Четверта хвиля, 1998. 352 с.
  25. Журик Ю.В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 272 с.
  26. Журик Ю.В. Розгляд Антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Хмельницький, 2006. 147 с.
  27. Конкуренція і конкурентна політика : категорії та поняття /В.Д. Лагутін, О.О. Бакалінська, О.В. Вертелева та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. К.: Київ.нац.торг.-економ. ун-т, 2009. 320 с.
  28. Медведєв А.І. Контроль за дотриманням законодавства у сфері конкуренції : навч. посіб. Київ. нац. торг.-економ. ун-т. К.: КНТЕУ, 2010. 227 с.
  29. Тотьев К.Ю. Конкурентное право (Правовое регулирование конкуренции). Учебник. М., 2015. 320 с.
  30. Удалов Т.Г. Конкурентне право України: Навч. посіб. К.: Школа, 2004. 496 с

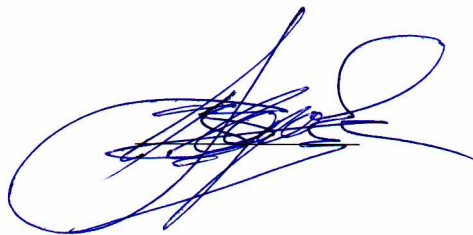
Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> -офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб портал судової влади в Україні
5. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного України
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

	8. http://www.catalogue.nplu.org - Національна парламентська бібліотека України.
--	--

18 червня 2024 року

Завідувач кафедри

Вадим РОШКАНЮК